

Felajánlották nekünk Kárpátalját?

2023 szeptember 17. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A kitörési pontok és a potenciális szövetségesek ma is nagyon fontosak Magyarországnak

Két héttel ezel?tti írásom végén ígértem, hogy részletezzük majd ezt a kérdést: legenda vagy valóság, hogy 1991-ben Ukrajna felajánlotta Magyarországnak Kárpátalját? És ha igaz, mi lett volna, ha elfogadjuk?

A kérdés természetesen összefügg az ukrán–magyar alapszerz?dés aláírásának vitájával is. Huth Gergely egy hónappal ezel?tti írásában nehezményezte, hogy Magyarország aláírta a szerz?dést. Merthogy a formálódó új Európában, a Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása, a vasfüggöny lehullása utáni képlékeny helyzetben nem érvényesítettünk területi igényeket… bezzeg a horvátok harciasak voltak, és nemhogy önálló államuk születhetett, de olyan területeket is megkaptak (els?sorban Dalmáciát), amelyek történelmileg soha nem voltak az övék. Csóti György (a parlament külügyi bizottságának akkori alelnöke) válaszában védelmébe vette a szerz?dést.

Én pedig két héttel ezel?tt azt igyekeztem megmutatni, hogy egy kicsit mindkét félnek igaza van; a szerz?dés aláírásának nem volt reális alternatívája, ugyanis ha nem történik meg, az a kárpátaljai magyarság helyzetét már rövid távon is rosszabbá tette volna.

Utólag, mai tudásunkkal viszont azt látjuk, hogy az ukránok semmilyen szinten nem szolgáltak rá arra a bizalomra és jóindulatra, amivel az akkori magyar kormány nemcsak az alapszerz?dést írta alá, hanem Ukrajna nyugati orientációját, európai irányú diplomáciai törekvéseit is segítette.

A szerz?dés aláírója, édesapám, Jeszenszky Géza akkori külügyminiszter bent is volt a Hír TV-n futó Politikai hobbista cím? m?soromban, ahol igyekezett elmagyarázni a szerz?dés szükségességét, illetve tisztázni annak vitatott elemét, négy „b?vös” szót. A szövegben ugyanis szerepel, hogy Magyarországnak nincsenek területi követelései, „és nem is lesznek”. A szerz?dés bírálóinak egyik f? vessz?paripája, hogy ilyet nem lett volna szabad aláírni, hiszen ez egy „biankó csekk”, és bármit is hoz a jöv?, bármilyen is lesz a történelmi-geopolitikai helyzet, mi örökre lemondtunk közel egy évezreden át Magyarországhoz tartozó, igazságtalanul elcsatolt területekr?l.

És ez, lássuk be, jogos fenntartás. Olyannyira, hogy maga Antall József is ellenezte. Hiteles beszámolók szerint dühös volt, amikor kiderült, hogy ez a fél mondat bekerült a szerz?désbe; pontosan azt mondta ? is, hogy egy politikus semmilyen, nem er?szakos út követésér?l nem mondhat le a jöv?re nézve, ha úgy hozza számára a történelem.

Az örök barátsági szerz?dések addig érvényesek, amíg az ?ket létrehozó körülmények fennállnak

– tette hozzá Antall. Vagyis, ha változik a világ, akkor az álláspontunk is változhat.

Jó kérdés: akkor miért került be ez a mondat az alapszerz?désbe? Volt egy pletyka, hogy a külügyminisztérium egyik posztkommunista dolgozója (rengeteg ilyen volt, hiszen a posztkommunista apparátus teljes lecserélésére egész egyszer?en nem állt rendelkezésre a megfelel? emberanyag) csempészte bele a szövegbe, átverve feletteseit, köztük magát a külügyminisztert.

A valóság az, hogy a szöveg megfogalmazásában valóban részt vett Horn Gyula (korábbi külügyminiszter) egyik bizalmas embere, de ez a bizonyos négy szó apám jóváhagyásával került bele. Ugyanis egy bevett formula volt német, illetve lengyel mintára; ezek az országok alkalmazták is az újonnan kötött alapszerz?déseikben.

És Magyarország, mint az újjáalakuló európai világrendben a Nyugat kötelékeibe és politikai intézményeibe igyekv?, a nagy európai összeborulásban mintaszer?en viselked?, posztszovjet örökségét mindenben maga mögött hagyni akaró állam, példamutató módon magáévá tette ezt a nyugatról kapott formulát. Ráadásul Leonyid Kravcsuk, Ukrajna akkori elnöke korrekt partnernek t?nt, és a kisebbségi jogok védelmére és b?vítésére, Beregszász megye autonómiájára, vámmentes szabadkereskedelmi zónává alakítására tett vállalásai komolyan vehet?nek t?ntek.

A szerz?dést foggal-körömmel védelmez?k itt követik el azonban az óriási hibát.

Azóta ugyanis kiderült, hogy az ukránok a legkevésbé sem tartották a szavukat, és a Szovjetuniótól való függetlenedés korai éveiben a kárpátaljai magyarság számára valóban megcsillanó remények sajnos elszálltak. Nem, ez a legkevésbé sem jelenti azt, hogy az oroszokat szeretnünk kellene. De azóta a rövid történelmi pillanat óta, amikor az ukránoknak szükségük volt ránk, amióta ez elmúlt, egyre aljasabb intézkedéseket hoznak a magyar kisebbséggel szemben.

(Furcsa módon épp az oroszbarát elnökök alatt volt jobb dolguk. Ami persze nem is olyan furcsa, hiszen Kucsma és Janukovics is az Ukrajnában él? sokmilliós orosz kisebbség miatt hozott kisebbségbarát intézkedéseket, aminek a „farvizén” a kárpátaljai magyarok is profitáltak valamennyit.)

Tehát az orosz agresszió jogos elítélése mellett Ukrajnát is a helyén kellene kezelni. Persze van, aki szeretné – érthet? módon – azt hinni, hogy az ukránok szabadságharcukat vívják, és ragaszkodik is ehhez a naiv ideához. És az is érthet?, ha valaki elkötelezett atlantistaként ahhoz is ragaszkodik, hogy Amerika jót akar az egész világnak, így nekünk, magyaroknak is. De az az idealizmus ma már egyszerre veszélyes és komikus is. Ha ezt sikerülne meghaladni és kimondani, hogy igen, akkor ez t?nt jó megoldásnak, de az ukránok gazember módon semmit sem tartottak be bel?le, a Nyugat (élén az USA-val) pedig egyáltalán nem kényszerítette erre, akkor ezt a közvélemény is elfogadná.

És akkor talán könnyebb lenne azokat is visszarántani a racionalitás talajára, akik elhiszik a legendát, hogy Ukrajna felajánlotta nekünk Kárpátalját, de mi önként lemondtunk róla. Ilyen felajánlás soha nem történt, még félhivatalosan sem.

Olyan pletykák szintén keringenek (állítólag egy egyházi vezet?t?l, akinek bejárása volt az akkori ukrán kormányzati körökbe), hogy Kravcsuk elnök egyszer indulatosan kifakadt, hogy „ha kell a magyaroknak Kárpátalja, hát akkor vigyék”. Nem zárhatjuk ki teljesen, hogy ez a mondat elhangzott, nemcsak az indulatok, de akár némi alkohol befolyásoltsága alatt is. Arrafelé van ennek hagyománya… s?t inkább akkor csodálkozunk, ha egy keleti szláv vezet? soha nem mond/csinál részegen semmi hülyeséget. Hruscsov is így adta oda Ukrajnának a Krím-félszigetet. (Jó, ez a sztori egy picit bonyolultabb ennél, hiszen a Szovjetunión belül maradt, tehát nem volt igazi jelent?sége, de Hruscsov ett?l még valószín?leg tényleg be volt rúgva.) Szóval lehet, hogy Kravcsuk sz?k körben mondott ilyet, amikor épp frusztrálta az éppen csak függetlenné vált ország temérdek problémája, amik között Kárpátalja is inkább ny?gnek t?nt, mint értéknek. (Némi aranybányákat leszámítva ugyanis csekély hasznot, ám annál több nehézséget jelentett a hegyes, fejletlen infrastruktúrájú vidék; szemben Ukrajna többi részével, az ásványkincsekben gazdag keleti területekkel vagy épp a déli, Fekete-tengerhez közel es?, kiváló term?talajú csernozjomövezettel.) De az, hogy egy frissen függetlenné vált állam magától lemondjon meglév? területeir?l, a nonszensz kategóriába tartozik.

De még ha el is játszunk egy ilyen gondolatkísérletet, hogy mi lett volna, ha… Ha Ukrajna tényleg felajánlotta volna Kárpátalját, és mi elfogadjuk, az tökéletes „bizonyíték” lett volna a minket a nemzetközi porondon amúgy is folyton revizionista törekvésekkel vádoló Románia számára, hogy „lám, lám, tessék, mi megmondtuk, hogy a magyarok területeket akarnak visszaszerezni, most Kárpátalját, holnap Erdélyt”. És a világpolitikában mindig ügyesen helyezked? románoknak ezt el is hitte volna a Nyugat, és még akár azt is el tudták volna érni, hogy emiatt mindenféle anyagi segítséget, befektetést vonjanak meg Magyarországtól, tiltsanak ki minket az európai intézményekb?l és így tovább. És Csehszlovákia és Szerbia kórusban mondták volna ugyanezt, így összezárt volna ellenünk a kisantant. És ez az ott él? magyarok számára tragikus következményekkel járt volna.

Szóval összegezve és lezárva ezt az egész kérdést:

nem voltunk jó helyzetben, nulla mozgásterünk volt (üres államkasszával, tönkrement iparral, óriási munkanélküliséggel itthon, ellenséges államokkal a szomszédban), és az ukránokkal kötött szerz?dés egy minimális kitörési pontnak, maga Ukrajna pedig potenciális szövetségesnek t?nt.

És ezek a kitörési pontok és potenciális szövetségesek nagyon fontosak. Ez a tízmilliós, az egykori kisantant tagjai által körbevett, beszorított ország szövetségesek nélkül képtelen az érdekeit érvényesíteni.

A nagybet?s „Nyugat” a 90-es évek elejének hurráoptimista pillanatában ígéretes szövetségesnek t?nt, de eleve egységes „Nyugat” sincs. Nyugat-Európának pedig egyáltalán nem érdeke egy er?s Közép-Európa. S?t, kifejezetten az az érdeke, hogy az itteni népek egymással viaskodjanak. Ezért nagyon fontos nekünk a V4, amit persze folyamatosan szét próbál verni a Nyugat,

és ezért ígéretes az a korábban soha nem látott jó viszony, ami a szerbekkel kezd kialakulni, Orbán Viktor és Alekszandar Vucsics kiváló reálpolitikai meglátásainak köszönhet?en.

S még egy utolsó gondolat, ha már a szerbek szóba jöttek: a horvátoknak azért sikerülhetett, azért kaphattak újabb területeket is, mert a szerbekkel szemben nagyon határozottan támogatta ?ket a Nyugat. Ma már tudjuk, az USA

1992-t?l kezdve eldöntötte, hogy Oroszországot többé nem engedi vissza a világpolitika színpadára. Az oroszokkal szoros szövetséget ápoló szerbek tehát automatikusan ellenségnek min?sültek. A velük szemben harcoló horvátok pedig kedvez? elbírálást kaptak. Ezért ítélték el Hágában Milosevicset, és mentették fel Gotovinát. De ez már egy másik sztori…

Jeszenszky Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló